שוממות בו השתא כילבית אחת אמרת שרי

שתי כילביות מבעיא לא קשיא כאן

. אבפתוחות כאן בסתומות איתמר רב הונא

אמר עד שתהא בראש ושדרה ניכר רב נחמן

אמר או ראש או שדרה מתיב רב עוקבא

בר חמא יובדגים יכל שיש לו סנפיר

וקשקשת אמר אביי כי תניא ההיא בארא'

ופלמודא דדמו רישייהו לממאים אמר רב

יהודה משמיה דעולא מחלוקת ילמבל

בצירן אבל בגופן דברי הכל אסור עד שיהא

ראש ושדרה ניכר אמר ר' זירא מריש הוה

מטבילנא בצירן כיון דשמענא להא דאמר

רב יהודה משמיה דעולא מחלוקת למבל

בצירן אבל בגופן דברי הכל אסור עד שיהא

ראש ושדרה ניכר בצירן נמי לא ממבילנא

אמר רב פפא הלכתא עד שיהא ראש ושדרה

ניכר של כל אחת ואחת מיתיבי יהחתיכות

שיש בהן סימן בין בכולן בין במקצתן ואפילו

באחד ממאה שבהן כולן מותרות ומעשה

בעובד כוכבים אחד שהביא גרב של חתיכות

ונמצא סימן באחת מהן והתיר רשב"ג את

הגרב כולו תרגמה רב פפא יכשחתיכות

שוות א"ה מאי למימרא מהו דתימא ניחוש

דלמא אתרמי קמ"ל ההוא ארבא דצחנתא

דאתי לסיכרא נפק רב הונא בר חיננא וחזא

ביה קלפי ושרייה א"ל רבא ומי איכא דשרי

כה"ג באתרא דשכיחי קלפי מנפק שיפורי

דרבא ואסר שיפורי דרב הונא בר חיננא

ושרי א"ר ירמיה מדפתי לדידי אמר לי רב

פפי כי שרא רב הונא בר חיננא בצירן אבל

בגופן לא אמר רב אשי לדידי אמר לי רב

פפא בי שרא רב הונא בר חיננא אפי' בגופן

לאו דאורייתא ואין לסמוך על סימני עוברי דגים מיהו אין לאסור הבורבוטש כי אמת הוא שיש לו במים ומשירן בשעה שעולה מן המים:

קפו א מיי׳ פ"ג מהלי מאכלות אסורות

הלכה כג ועיין במ"מ סמג

לאוין קמח טוש"ע י"ד

סימן פג סעיף ו: קפו ב מיי׳ שם סמג שם

טוי"ד סי' קיד: קפח ג מיי' שם פ"ח

טוש"ע י"ד סימן פג סעיף א:

טוי"ד סימן קיד: קצה ו מיי שם ה

הלכה כד סמג שם

הלכה כג סמג שם

כד סמג שם טוש"ע י"ד סימן פג סעיף ד: קצא ז מיי שם הלכה כג

טור ש"ע שם סעיף

קצב ח מיי׳ שם הלכה כ

מוש"ע שם סעיף ז: קצג ט מיי׳ שם טוש"ע

שם סעיף ח: קצד י מיי שם הלכה יח סמג שם טוש"ע

י"ד סימן פו סעיף א וסימן

פג סעיף ח:

תורה אור השלם

1. את זה תאכלו מכל

אָשֶׁר בַּמְּיִם כּּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְּׂקֶשֶׁת בַּמִּיִם בַּיִּמִים וּבַנְּחָלִים אֹתָם בַּיִמִּים

תאכלו:

ויקרא יא ט

א) חולין נט,, ב) [חוספ׳ פ״ה ה״ו], ג) [לקמן מ:], ד) [גיר׳ רא״ש כהנא], ב ובכורות ז:ז. ו) חוליו סג: טי [בפתחתר:],די מוכן טגי ע"ש, ז') [הלמון והלבון גר' בערוך ע' הלמן בה' תחת הח"ן, ח) ובילה לו:ן, ע) ל"ל שכודדת בדלי"ת עי' תוס' חולין סד ע"א ד"ה כודרת, י) [ל"ל מדאמר], כ) [ל"ל עוברי דגים], ל) חמי לי' הדא קליפתא כל"ל. רש"א,

גליון הש"ם תום' ד"ה מחלוקת וכו' כדאמריגן הממאים. עיין בתום׳ חולין שם ול״ע ועיין בכורות דף ו ע"ב תוס' ד"ה לאסור [ועי' פ"מ יו"ד סימן פ"ג]:

הגהות הב"ח (א) נמרא מנה לך הה א"ל מתלתה: (ב) רש"י א ל ממננות לט ב ד"ה בלירן נמי לא מטבילנא: (ג) ד"ה זה משרנת משריך וכו׳ ונוצרת מאליה (נחול) מו"מ ונ"ב יש מגיהין בחוץ:

לעזי רש"י .[פלט"א] פלטר"א חלכון (הביצה). מויו"ל. חלמון (הביצה). [בוטירי״] קרפדה קטנה.

רבינו חננאל הא דתנן בדגים כל שיש וקשקשת סנפיר . אוקימנא מיני דגים ששמן דומה לראש דגים טמאין . אבל שאר דגים לכולי האי שאינה טרופה הלכתא עד שיהא ראש הלכתא עד שיהא ראש ושדרה של כל אחד ואחד ניכר ואם לאו אפילו לטבול בצירן אסור. ומותבינן עליה חתיכת דג שיש בה סימן בין בכולה בין במקצתה אפילו אחד במאה כולן מותרות. בן במקבות אם לו אתר במאה כולן מותרות. ומעשה בעובד כוכבים שהביא גרב מלא חתיכות הגרב כולו ומשני רב פפא מתראה דג שלם ומקשינן אי הכי מאי למימרא ופרקינן מהו דתימא ניחוש דלמא אתרמויי חיישינן: ההוא ארבא דצחניתא דאתאי לסיכרא רב הונא בר חיננא שרא ליה אמר רבא מי איכא דשכיחי קילפי נפקי שיפורי דרבא ואסיר שיפורי דרב הונא בר חיננא ושארו. ואסיקנא אמר רב אשי אנא לא בגופן בין בצירן וקיימא לן כרב אשי דהוא אהבה וקאמר עובד כוכבים שהביא עריבה כילכית באחת מהן

דאיכא למימר מעלמא נפל ביה: ובדגים כל שיש בהן סנפיר וקשקשת. משנה היא באלו טרפות (חולין דף נט.). אלמא אין סימן

> דגים של טרית: מריש הוה מטבילנא בציר. בחד סימן או בראש או בשדרה דהוה ס"ד דכי פליגי רב הונא ורב נחמן בגופן פליגי אבל בצירן אפילו רב הונא מודה: בלירן נמי לא (ט טבילנא. דסבירא לי כרב הונא: כשחתיכות שוות. כשמחבריו חותו יחד מתחברות וניכרות ונרחות שהיו כולן מדג אחד: ומי איכא דשרי כה"ג בחתרה דשכיחי קלפי. די"ל שמח דגים טהורין וטמאין יש וקשקשים מן הטהורין באו: ואנא לא מיסר אסרינא. לאכול גופן משום הליפי דמישתכחי בארבא ורב אשי קאמר לה: דקחמר לי רב פפח. דשרנהו רב הונא: עריבה. ספינה קטנה: כולן מוסרום. דכי היכי דהואי בהך הואי נמי בכולהו ואזלו לעלמא: מסלסא קראי. מג' חכמים גדולים שהם כדיי לסמוך עליהם כעל המקרא: דמן בירי. מקום: עוברן. בילים שלהן: משריך. דג עלמו במעי אמו: זה משרין מבחוץ. דג טהור לחחר שהוטלה בילתו משרלת (ג) ועומדת מאליה בחול אבל דג טמא משריך מבפנים במעי החם לחחר שנגמרין ביניו במעיו: סימני בילים. של עוף טהור: שלודרת. משוכה שרחבה ברחשה אחד והולכת ומקלרת ונמשכת: ועגולגלת. עגולה מצידיה ומגלגלת דחין לידיה רחבים: רחשה חחד כד. רחב פלטר"א בלע"ז כלומר עשוי ככד שרחב מתחתיו בית מושבו: חלבוו. אלבוס"ל: חלמון. מויו"ל: בילם השרץ. לב והלטאה מטילי בילים הן. לב הוא כוכורי"ל בלע"ז הדומה ללפרדע. ונפקא מיניה דאם ריקמה וניקבה מטמא במגע בשחיטת חולין (דף קכו:):

ואנא לא מיסר אסרינא דקאמר לי רב פפא והתניח ולא מישרא שרינא דהא אמר (לי) רב יהודה משמיה דעולא מחלוקת למכל בצירן אבל בגופן דברי הכל עד שיהא ראש ושדרה ניכר של כל אחד ואחד יתיב רב חיננא בר אידי קמיה דרב אדא בר אהבה ויתיב וקאמר יעובד כוכבים שהביא עריבה מלאה חביות ונמצאת כילבית באחת מהן פתוחות כולן מותרות סתומות היא מותרת וכולן אסורות א"ל מנא לך הא 🕫 מתלתא קראי שמיע לי מרב ושמואל ורבי יוחנן אמר רב ייברונא אמר רב ייקירבי דגים ועוברן אין נקחין אלא מן המומחה רמי ליה עולא לרבי דוסתאי דמן בירי מדקאמר רב קירבי דגים ועוברן אין נקחין אלא מן המומחה מכלל דדג ממא אית ליה עובר ורמינהי סרג ממא משריץ דג מהור ממיל ביצים סמי מכאן עוברן א"ל רבי זירא לא תיסמי תרוייהו ממילי ביצים נינהו אלא זה משריץ מבחוץ וזה משריץ מבפנים למה לי מומחה לבדוק בסימנין דתניא יכסימני ביצים כך סימני דגים סימני דגים סלקא דעתך סימני דגים יסנפיר וקשקשת כתיב בהן אלא כסימני ביצים "כך סימני עוברי דגים ואלו הן סימני ביצים כל שכודרת ועגולגלת ראשה אחד כד וראשה אחד חד מהורה ב' ראשיה חדין וב' ראשיה כדין ממאה "חלמון מבחוץ "וחלבון מבפנים ממאה חלבון מבחוץ וחלמון מבפנים מהור חלבון וחלמון מעורבין זה בזה זו היא ביצת השרץ אמר רבא כשנימוחו ולרבי דוסתאי דמן בירי דאמר סמי מכאן עוברן

והתניא של עוף פלוני טהור לכך הוצרך לתרך כשנימוחו כך דקדק ר"י וא"ת דאכתי לאו מילתא פסיקתא היא דהא אם אתר אני מלחתים נאמן אף שלא מן המומחה ויש לומר דדבר זה לא שכיח ברוב מוכרים שיהיו בשעת מליחה ורבינו יהודה הקשה על פר״ת דאי סימני י) דגים דאורייתא אם כן חלי חניא בדלא חניא דקאמר כסימני ביצים כך סימני עוברי דגים ועוד הקשה מן הירושלמי דפירקין נתן בר רבא אמר קמיה שמואל ידע אנא מפרשא בין עוברי דגים טמאים לעוברי דגים טהורים עוברי דגים טמאים עגולים עוברי דגים טהורים ארוכים 0 חמי ליה הדא סלפותא א"ל כזה מהו פירוש הראה לו עובר של דג טהור וא"ל טמא א"ל לא ביש לי דאמרת על טהור טמא אלא סופך לומר על טמא טהור משמע דיש עוברי דג טמא דומין לשל טהור כמו בבילים דאיכא דעורבא דדמיא ליונה אלמא סימנים

שוטטוס. לשון יי שטין על המים: חביות פתוחות לא סגי בחדא באן בפתוחות באן בחתומות. פ"ה דנפתוחות לא סגי בחדא דאיכא למימר מעלמא נפל ביה והקשה הר"ר אפרים י (מדתני) בסמוך עובד כוכבים שהביא עריבה מלאה חביות ונמלאת לדגים בדבר אחר וקשיא לתרוייהו: אבל בגופן. לאכול גופן של כילבית באחת מהן פתוחות כולן מותרות אלמא בפתוחות תלינן

לקולא דאמר כי היכי דהואי בהך הוה באחריני אלא לעלמא אזלו וע"ק אי חיישינן דמעלמא נפל בה שתים נמי ניחוש דלמא העובד כוכבים הניחם שם לכך היה מפרש הר"ר אפרים להפך בפתוחות סגיא בחדא דאיכא למימר אחריתי אולא לעלמא וליכא למיחש שמא העובד כוכבים הניח שם דאדרבה לקולא תלינן אבל בסתומות לריך שתים מיהו יש ליישב פ״ה דשחני התם שנמלחו שתים כילביות בחחת מן החביות אבל הכא אין נמצא כאן שום חבית להכשר כהלכתו ולכך יש לפסול בפתוחות: **וברגים** בל שיש לו סנפיר ובו'. פ״ה משמע שאין הכשר בדגים בדבר אחר וקשיא לתרוייהו ותימה דה"כ כי משני בהותם דדמו רישייהו לטמאים פירוש ולאותם הוצרך סנפיר וקשקשת ומה תירן אליבא דמ"ד או ראשו או שדרו ולבדוק בשדרה דכל דג טמא אין לו חוט השדרה לכך נראה דמשדרה לא פריך מידי והא דלא חשיב ליה תנא בהדי סנפיר וקשקשת היינו משום דסימני

גוואי לא קא חשיב: מחלוקת בצירן אבל בגופן לא. וא"ת והא לירן נמי

איסור דאורייתא ° כדאמרינן (חולין דף קיב:) הטמחים לרבות לירן ורוטבן וי"ל דודאי דאורייתא נירן אסור מיהו לירן בטיל ברוב וגופן לא בטיל דבריה לא בטילה: וחוא ביה קלפי ושרייה. ומיירי כגון שלא היה שם אלא מין אחד ומאן דאסר היינו משום

דשכיחי בה קלפי מעיקרא: נמצאת בילבית. פירוש הכשר

כילבית היינו שתים בפתוחות לפרש"י דלעיל ולפי' הר"ר אפרים שתים בסתומות: אבר רבא בשנימוחו. תימה אמאי לא משני הסבר סימני עוברי דגים לאו דאורייתא ולכך אין לבדוק בסימנים דה"נ משני פרק אלו טרפות (חולין דף סד. ושם) גבי סימני בילים דלאו מדאורייתא נינהו דקא פריך ולבדוק בסימנים ומשני סימני ביצים לאו מדאורייתא ואור"ת דש"מ מהכא סימני עוברי דגים דאורייתא ולכך יש להתיר הבורבוטש אע"ג דאין אנו מולאין בהם קשקשים דהא יש בהם סימנים ועוברים מיהו יש לדחות לעולם אימא לך סימנים לאו דאורייתא והא דלא שני הכא משום דאכתי תיקשי דאין נקחין אלא מן המומחה משמע דחין שום לד היתר ליקח שלא מן המומחה ואין זה דאם לא נימוחו שהסימנים ניכרים ואומר של דג פלוני טהור דהשתא איכא תרתי לטיבותא וכה"ג נקחים אף שלא מן המומחה כדאמרי׳ התם (דף סג:) גבי בינים דלוקחין מהן כשאומר

מוסף רש"י

דג טמא משריץ. נגופו עוברו כשאר בהמה וחיה בכורות ז:). דג טהור מטיל ביצים. חושנ עליהן ומחממן עד שיוליאם מן הקליפות כעופות (שם). עוברי דגים. בילי הדגים כמות שהן מחוברים יחד (חולין סד.). שכודרת. עבה ככדור, פלוט"א. בודרת וטגולגלת חדא היא. דאי תנא עגולגלת לחודה הוה משמע עגולה כעדשה וכגבינה, להכי תני כודרת עגולגלת. כדור שאינה קלושה אלא עגולה בעובי. והדר מפרש מד, דלא ככדור ממש אלא משורה בב משוכה לארכה ושנור. לרחבה (שם). כד. פלוט"א בייי חד אלא בעיעו חד אלא ככדור (שם). חלבון. אלפו"ן (שם). חלמון. מווי"ל (שם). רייי מוי"ל (שם). ביצת השרץ. לב והלטלה מטילין בילים (שם). הדרן עלך אין מעמידין

רבינו חננאל (המשך) פתוחות כולן מותרות כמאן דמערבן דמו וכולן כחדא חשירי מחומות היא מותרת וכולן אסורות אמר ליה מנא לך הא אמר ליה מרב ושמואל ור׳ יוחנז. קרבי דגים ועוברן אינן . לקחין אלא מן המומחה משריץ דג טהור מטיל ביצים ופרקינן תרוייהו טמא משריץ מבפנים דג מומחה נבדוק בסימנין . דתניא כסימני ביצים כד ביצים תנינן כל שכודרת ועגולגלת ראשה אחד חד